

Volendammerweg 301 | 1027 EA Amsterdam
info@bondvanvolkstuinders.nl | tel 020 613 2893

Gemeente Amsterdam
Ruimte & Duurzaamheid, afdeling Strategie
Betreft 'Inspraakreactie Ontwikkelstrategie 2035'
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Amsterdam, 19 maart 2024

Wethouder Melanie van der Horst in haar Voorwoord van de Monitor Groen 2022 (november 2023): 'We kunnen de openbare ruimte niet groter maken. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat we ruimte maken voor groen.'

Geachte dames en heren,

De Bond van Volkstuinders Amsterdam heeft met belangstelling kennis genomen van de concept-Ontwikkelstrategie 2035 en wil daarover de volgende opmerkingen onder uw aandacht brengen.

1. Het belang van groen en tuinieren

De gemeente Amsterdam erkent het belang van voldoende groen in de stad, zowel in haar Groenvisie als in haar Omgevingsvisie. Voldoende groen is belangrijk voor de leefbaarheid van de bewoners, voor het opvangen van nadelige gevolgen van klimaatverandering en voor de aantrekkelijkheid van de stad als vestigingsplek voor bedrijven. 'Rigoreus vergroenen' is het aansprekende motto van de gemeente.

Samen tuinieren in een volkstuinpark en in buurttuinen is een belangrijk onderdeel van het groenaanbod in de stad. Tuinieren biedt inwoners de mogelijkheid om direct zelf met de natuur om te gaan en daarvan te genieten, zorgt voor recreatief groen en ecosysteemgroen voor alle Amsterdammers in de stad, stimuleert tot beweging én draagt bij aan de sociale cohesie tussen de stadsbewoners in al hun diversiteit.

In 2021 heeft de gemeenteraad het belang van de volkstuinparken en van actief tuinieren nog eens onderstreept door de eerder dat jaar tussen gemeente en tuinparken overeengekomen

‘gezamenlijke uitgangspunten verdere ontwikkeling volkstuinparken’ te bevestigen. Daarin lezen we onder meer: ‘Volkstuinparken blijven behouden voor Amsterdam. De volkstuinparken hebben een uniek karakter, zijn belangrijke onderdelen van de hoofdgroenstructuur en een toevoeging aan het publiek toegankelijke groen naast bijvoorbeeld stadsparken. [] Verdere ontwikkeling van stadstuinieren, ook buiten de huidige volkstuinparken, is tevens een gezamenlijk doel en past goed in de gemeentelijke ambities om groenbeleving en -gebruik op alle schalniveaus mogelijk en bereikbaar te maken. [] De gemeente is op zoek naar concrete locaties (variërend van postzegelformaat tot grotere gebieden) om nieuwe vormen van stadstuinieren te ontwikkelen en werkt hierbij ook graag samen met de volkstuinverenigingen gezien de kennis, expertise en ideeën hierover van de tuinparken.’

Oproep van de Bond van Volkstuinders: rigoures vergroenen moet worden waargemaakt.

2. Meer bewoners, meer voorzieningen, meer groen

De concept-Ontwikkelstrategie gaat uit van een meerkernige ontwikkeling van de stad (§ 2.2). De nieuwe stedelijke kernen moeten ‘volwaardige kernen met een compleet voorzieningenaanbod en vanuit een eigen identiteit’ worden. Naast het bouwen van nieuwe woningen, moet er ook gewerkt worden aan de uitbreiding van maatschappelijke voorzieningen, het toevoegen van arbeidsplaatsen en verbetering van de bereikbaarheid. Groen is een essentieel onderdeel van de voorzieningen, vindt de gemeente terecht, zoals blijkt uit de titel van § 3.4: ‘Verdichting en vergroening gaan hand in hand’.

Samengevat: meer bewoners betekent ook meer voorzieningen en meer groen.

Het nieuwe beleid moet problemen oplossen, geen problemen creëren. Verdichting mag niet leiden tot groenarmoede.

Dat schrijft wethouder Van Dantzig op pagina 16 dan ook: ‘Dat betekent dat we ervoor waken dat de groei van de stad kwetsbare maar noodzakelijke functies verdringt. Hiervoor houden we stedelijk en binnen projecten ruimte vrij.’ Dat zei ook wethouder Van der Horst bij de presentatie van de ‘Monitor Groen 2022’: ‘Door de schreeuwende behoefte aan woningen zal de stad verder verdichten en daarbij zal het niet meevallen om meer groen toe te voegen’, citeerde het Parool van 4 januari 2024 de wethouder. ‘En toch moet het. Het belang van groen vlak bij huis is des te groter door de verdichting en de vele kleine woningen zonder buitenruimte. Daar komt het belang vanwege de biodiversiteit en klimaatverandering nog bij, want groen helpt ook tegen hitte en wateroverlast.’

Uit de ‘Monitor Groen 2022’ blijkt echter dat de hoeveelheid groen in de publieke ruimte tussen 2018 en 1 januari 2023 is afgenomen. ‘De druk op de publieke ruimte en het groen blijft toenemen met de woningbouwambities van de stad.’ Dat groen sneuvelt vooral in nieuwbouwgebieden. Gelukkig neemt het publieke groen in de bewoonde gebieden wel enigszins toe.

De gemeente Amsterdam kent een norm van hoeveel groen er beschikbaar moet zijn voor iedere woning. Deze norm is verankerd in de ‘Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen’ van januari 2018. De in de Monitor Groen geconstateerde afname van het groen per woning in Amsterdam is zeer ongewenst. Kennelijk heeft de groennorm onvoldoende doorzettingskracht. Dat staat ook met zoveel woorden te lezen in het gemeentelijke stuk over de Amsterdamse Referentienorm: ‘De referentienormen zijn geen harde claim waaraan rechten ontleend kunnen worden, maar een richtlijn. Maatwerk en brede

afweging blijven altijd nodig. Beredeneerd, op basis van integrale afweging kan van de referentienormen worden afgeweken.' Nu de gemeente van plan is 20.000 woningen bij te bouwen in de bestaande stad, is het van het allergrootste belang dat voldoende publiek groen blijft bestaan c.q. wordt toegevoegd.

De Bond van Volkstuinders bepleit een steviger verankering van de groennorm bij de gemeentelijke plannenmakerij.

3. Groen betrekken bij identiteitsontwikkeling

De nieuwe stedelijke kernen moeten hun eigen identiteit (verder) ontwikkelen, lezen we in de ontwerp-Ontwikkelstrategie.

Dat is een goede en logische zaak. Wij wijzen op het belang van groen en de mogelijkheid van actief tuinieren voor de identiteit van die stedelijke kernen en hun (nieuwe) bewoners, zowel het buurtgroen als het wat verder afgelegene groen. De specifieke invulling van de behoefte aan gebruiksgroen kan per stedelijke kern verschillen en zal mede afhankelijk zijn van bewoners van die kern. Tuinieren en tuinparken zijn een essentiële voorziening en kunnen bijdragen aan de eigen identiteit van de (nieuwe) stedelijke kernen.

De Bond van Volkstuinders pleit ervoor dat het groen en de mogelijkheden van actief tuinieren worden meegenomen bij de formulering van de identiteit en de planontwikkeling voor verdichting van de stedelijke kernen.

4. Zorgen over actualisering groennorm

In § 3.4 lezen we dat de gemeente bezig is met het 'actualiseren' van de groen- en sportnormen 'om beter recht te doen aan de veranderde praktijk van gebiedsontwikkeling en verschillende buurttypen in Amsterdam. Zo verandert de aard van de gebiedsontwikkeling [], worden nieuwbouwwoningen steeds compacter en veranderen behoeften door demografische ontwikkelingen. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het feit dat de groenopgave bij meerkernige ontwikkeling anders is dan die in de ringzone.' De daarop volgende passages in concept-Ontwikkelstrategie scheppen geen duidelijkheid en verontrusten ons. Het staat er niet letterlijk, maar lijkt erop dat er gezocht wordt naar mogelijkheden om in negatieve zin van de bestaande groennorm af te wijken.

De Bond dringt allereerst aan op duidelijkheid over wat in deze passage over actualisering van de groennorm precies bedoeld wordt. Ten tweede bepleit de Bond dat de groennorm niet wordt verlaagd, want in een steeds drukker en intensief bewoonde stad hebben de bewoners voor hun leefbaarheid het groen hard nodig.

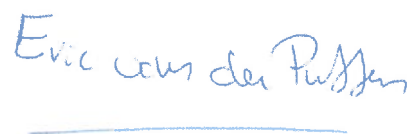
5. Grenzen aan de groei

De Metropoolregio is ongekend populair als plek om te wonen, te werken en te ontspannen, schrijft het college van burgemeester & wethouders in hoofdstuk 1 van de concept-nota. De bevolking van de MRA neemt gemiddeld met een procent per jaar toe en Amsterdam passeert rond 2035 de grens van 1 miljoen inwoners. Dat betekent onder meer dat er steeds meer woningen nodig zijn. 'De Omgevingsvisie [kiest] voor het faciliteren van verder groei om de demografische druk op de stad op te vangen en het tekort aan woningen niet verder te laten oplopen en waar mogelijk terug te brengen, maar wel binnen de bestaande grenzen van de stad' (p.7).

De Bond van Volkstuinders steunt het uitgangspunt dat groei moet worden opgevangen binnen de bestaande stad om het landschap daarbuiten te sparen, maar vindt het vreemd dat de grenzen aan de bevolkingsgroei van Amsterdam in de concept-Ontwikkelingsstrategie niet aan de orde komt. Hoeveel inwoners kan Amsterdam aan zonder dat de stad onleefbaar en onduurzaam wordt? Wij weten het antwoord op die vraag ook niet precies, maar het is wel een relevante kwestie. De groei van het aantal inwoners, van bedrijvigheid en van aantallen bezoekers kan niet onbeperkt doorgaan zonder de leefbaarheid en de duurzaamheid aan te tasten.

De Bond van Volkstuinders dringt erop aan dat de gemeente over deze kwestie van 'einde aan de groei' een aantal verstandige passages opneemt in de Ontwikkelingsstrategie 2035.

Met vriendelijke groet,

Eric van der Putten
voorzitter Bond van Volkstuinders